

Äldrenämndens värdegrund och Uppsalas lokala värdighetsgarantier

Äldrenämndens värdegrund

Vården och omsorgen om äldre ska bygga på en humanistisk syn om alla människors lika värde med respekt för självbestämmande och integritet. För att skapa de optimala förutsättningarna till ett självständigt liv ska all vård och omsorg utformas tillsammans med den enskilde och dennes närstående. Därför ska stor vikt läggas vid att vårdtagaren har ett individuellt och varierat behov av social gemenskap och meningsfulla aktiviteter. En annan viktig utgångspunkt i arbetet är att ta vara på personalens kompetens, engagemang och lust till vidare utveckling.

Arbetet för vården och omsorgen om äldre utgår från en samlad värdegrund som kallas för TITORB. Begreppet står för trygghet, inflytande, tillgänglighet, oberoende, respekt och bemötande. Var och ett av dessa begrepp representerar vad som ska prägla kontakten med människor i behov av vård och omsorg.

Trygghet

En förutsättning för att uppnå viktiga värden är känslan av trygghet hos den enskilde personen. En person som upplever sin situation som meningsfull, begriplig och hanterbar får en ökad trygghet och därmed också en bättre förmåga att hantera svårigheter. I möten och kontakter med äldre personer ska vi sträva efter en hög kontinuitet för den enskildes och de närståendes trygghet.

Tecken på att verksamheten erbjuder trygghet:

- Dygnet-runt-trygghet kan erbjudas.
- Vårdtagaren har tillgång till en kontaktperson bland personalen.
- Det finns personal med bra kompetens.
- All personal uppfattas som pålitlig av vårdtagaren.
- Det finns tydliga roller hos personalen och ledningen.
- Det finns säkra och inövade rutiner för bland annat vård, behandling och omvårdnad, medicinering, dokumentation, uppföljning, nyckel- och penninghantering, larm, olyckstillbud, katastrofberedskap, utrustning och hjälpmedel.
- Vård och omsorg utförs på samma sätt hos vårdtagaren, oavsett vilken personal som utför insatsen (vårdkontinuitet).
- Antalet personer från personalen som utför insatser hos vårdtagaren begränsas där det är möjligt och önskvärt från vårdtagarens sida (personkontinuitet).
- Närstående får ett bra stöd vid behov.
- Bra vård och omsorg kan erbjudas i livets slutskede.
- Det finns tillgång till andligt stöd vid behov.

Inflytande

All vård och omsorg ska utformas i samverkan med den enskilde personen och de närstående för att stärka möjligheterna och förutsättningarna för att leva så självständigt som möjligt. Vård- och omsorgsplaner ska utformas flexibelt och i dialog med den enskilda personen så att vårdtagaren kan

påverka när och hur beviljade service och sociala insatser ska tas emot. Möjlighet till egna val, så kallat kundval, ska finnas inom all hemvård. Stor vikt läggs vid att individer har skilda behov och önskemål utifrån sociala förutsättningar, kulturell bakgrund och meningsfullhet.

Tecken på att verksamheten erbjuder personligt inflytande till vårdtagaren:

- Vårdtagaren har möjlighet att kunna bestämma själv över sin vardag.
- Vårdtagaren och/eller de närstående får vara med och planera vården av den äldre.
- Vårdtagaren har tillgång till en kontaktperson bland personalen.
- All personal visar lyhördhet så att vårdtagaren känner att personalen lyssnar.
- Verksamheten ger bra skriftlig och muntlig information.
- Vårdtagaren och/eller de närstående får bra information om hälsotillstånd, vårdinsatser och behandling.
- Vårdtagare och närstående kan framföra synpunkter och klagomål som sedan tas emot seriöst i verksamheten.
- Verksamheten erbjuder närståendeträffar.

Tillgänglighet

Att anpassa bostaden med individuella hjälpmedel underlättar tillgängligheten och skapar en ökad säkerhet i det egna hemmet. Generella insatser ska skapas för att öka möjligheten för varje individ att bo hemma. Tillgänglighet handlar även om att ha möjlighet att få information och kontakt med personer inom vården och omsorgen.

Tecken på att verksamheten erbjuder tillgänglighet:

- Det finns tillgång till olika resurspersoner i verksamheten.
- Vårdtagare och de närstående har möjlighet att nå både personal och ledning under olika tider på dygnet.
- Vårdtagare och/eller närstående har tillgång till information om personalen och deras funktion och hur man når dem på bästa sätt.
- Verksamheten har en fungerande kommunikationsutrustning för exempelvis larmmottagning, telefon och e-post.
- Antalet personal som utför insatser hos samma vårdtagare begränsas utifrån önskemål från vårdtagaren (personkontinuitet).
- Det finns tillgång till praktiska hjälpmedel för olika funktionshinder.

Oberoende

Samhället och kommunen ska bidra med yttre förutsättningar för att skapa ett meningsfullt liv med god egenvård. Att kunna göra som man vill utan att behöva be om hjälp ger en känsla av frihet och oberoende, det i sin tur leder till välbefinnande och hälsa. När möjligheten att klara sig själv och bestämma över sig själv minskar, då ökar också ett beroende. Där ska vården stödja det oberoendet så långt som möjligt.

Tecken på att verksamheten stöttar ett oberoende:

- Det finns tillgång till praktiska hjälpmedel för olika funktionshinder.
- Det finns bra möjligheter till rehabilitering och aktivering för att behålla eller utveckla olika funktioner.
- Personalen stöttar personen utan att ta över vårdsituationen.
- Verksamheten bedrivs av ett arbetssätt som stimulerar individuellt anpassade insatser.

- Närstående får ett bra stöd vid behov.

Respekt

Eftersom vård och omsorg ofta innebär att överskrida andra människors integritetsgränser inom deras privata sfär, är respekten för den enskildes personliga integritet särskilt viktig. Kontakter och möten ska därför präglas av lyhördhet, ödmjukhet och respekt för den enskildes verklighet och särskilda förutsättningar. Alla personer ska få respekt, oavsett livsåskådning, religion, språkgrupp, hudfärg, kön eller sexuell läggning.

Tecken på att det finns respekt inom verksamheten:

- All personal visar respekt för vårdtagarens integritet och självbestämmande.
- All personal har ett vänligt och empatiskt bemötande mot vårdtagare och närstående.
- All personal visar respekt för vårdtagaren oavsett exempelvis livsåskådning, religion, språkgrupp, hudfärg och kön.
- Verksamheten bedrivs efter rutiner och arbetssätt som betonar individen framför gruppen.

Bemötande

Alla människors lika värde är grundläggande och rätten att vara medborgare på lika villkor ska accepteras fullt ut. Människor som möter vården och omsorgen ska bli respekterade och få ett värdigt bemötande och själva få bestämma över sina liv. I mötet med vård och omsorg ska alla människor bemötas som fullvärdiga medborgare med hänsyn till deras livshistoria.

Tecken på att verksamheten erbjuder ett gott bemötande:

- All personal visar respekt för vårdtagarens integritet och självbestämmande.
- All personal har ett vänligt och empatiskt bemötande mot vårdtagare och närstående.
- All personal visar respekt för vårdtagaren oavsett exempelvis livsåskådning, religion, språkgrupp, hudfärg och kön.
- Det finns tid för social samvaro mellan vårdtagare och personal.
- All personal visar intresse och engagemang för vårdtagarens livshistoria.

Uppsala kommuns lokala värdighetsgarantier

De lokala värdighetsgarantierna ska bidra till att öka invånarnas förtroende för äldreomsorgen i Uppsala kommun. Samtliga garantier utgår från de tidigare nämnda värdebegreppen som är trygghet, inflytande, tillgänglighet, respekt och bemötande (TITORB).

I Uppsala kommun är det en rättighet för varje äldre person som har ett biståndsbeslut inom hemvården att:

- Veta vilken personal som ska utföra insatser i hemmet.
- Inom en skälig tid bli kontaktad om det kommer någon annan personal än den som förväntas komma.
- Inom skälig tid bli kontaktad om personalen blir försenad.
- Få en årlig läkemedelsgenomgång.

Om den äldre personen har ett biståndsbeslut inom hemvården om utevistelse och promenader är det en rättighet för hen att:

- Kunna påverka tidpunkten för utevistelse eller promenaden.

- Få dokumenterat i sin genomförandeplan hur och när utevistelsen eller promenaden ska utföras.

I Uppsala kommun är det en rättighet för varje äldre person som bor i ett vård- och omsorgsboende att:

- Kunna påverka tidpunkten för utevistelsen eller promenaden.
- Ha möjlighet att välja promenad i grupp eller att promenera enskilt med stöd av personal.
- Få dokumenterat i sin genomförandeplan hur och när utevistelse eller promenader ska utföras.
- Ha en lugn och trivsamt måltidsmiljö.
- Påverka menyn samt tidpunkt för måltider.
- Få en årlig läkemedelsgenomgång.